

Indholdsfortegnelse

Kegnæs fyr .. og Gendamerne på Kegnæs	1
Huse i Nygård kommune	2
Kegnæshøj	3 - 7
Nygård	8
Bjørnodde - Skolekobbel - Broholm	9 - 12
Lillekobbel I	13
Holmgård - Sønderkobbel - Dalsgård ...	14-16
Bredsten	17- 27
Lillekobbel II - Trønge - Gåsvig	28- 33
Gl. Kronborg - Ny Kronborg	34- 35
Bøgehoved	36- 40
Kongshoved	41- 56
Midtkobbel - Sadbjerg	57- 63
Hjortholm	64
Vesterkobbel	65- 74
Kegnæsfærge	75
Tørsthoved	76- 78
Grønmark	79- 87
Østerby	88- 105
Sønderby I	106-110
Vestermark - Vesterby	111-118
Sønderby II - Skoven	119-129
Kegnæs år 1773	130
Sønderby skole	131
Ældre oplysninger	132
Nedlagte ejendomme og huse	133

Nu kommer vi til nogle meget gamle huse. (Flejmose 104)
Her boede nok omkr. 1840 skræder Laus Jensen og hans hustru
Maren vaverske. *Trinke Pæsen* (Trinke Ivers)

Han blev stamfar til et helt håndværkerdynasti i Østerby, det kommer jeg ind på i forsamlingshuset.

Hans søn Jens Peter Jensen var bødker og overtog huset her. Efter dem kom huset i Jens Pæsens eje, her sad bl. a. madam hoppes datter til leje.

Rasmus Hansen, Sønderby har boet her, og der er nok flere for en kortere tid.

Men efter genforeningen købte Marie Jepsen, der var fra Skovby, huset. Hun var en søster til Christian Pæsens kone, Stinne.

Hun havde vist boet ved dem, da de havde stedet i Bredsten og ernærede sig som syerske. 1948-49 kom hun på plejehjem og døde 1950.

Indre Mission arvede hendes formue, og huset solgtes til Ebba og gendarm Hans Erik Hansen. De boede her fra 1950 til 59, da de flyttede til Kruså.

Fru Paleske fra Sydslesvig købte det, og ejes nu af Lenz til sommerbolig.

Flejmose 102 er Løge Mark Algemades sommerhus.

Det tidligere var Rasmussen som sommerhusbetjener i 1959

Vi går til det næste hus (Flejmose 100) Det var engang Jens Pæsens. Men før dem omkr. 1840 var det nok daglejer Jørgen Hansen og hustru, desuden en Chr. Wolf og hustru med 2 børn.

1890 var det så Jens Pæsens. I folketællingen står han som fisker, men han blev også slagter og kørte med hest og vogn rundt på Kegnæs med kød - *(Per Pæsen kørte med kød og vogn rundt på Kegnæs med kød - fra Algeper & fabrik)*

Deres søn Per Pæsen fik huset efter dem. Han prøvede utroligt meget, han fiskede, købte en kvase og handlede med fisk. Han har bestyret Hartso mølle, han havde høkeri i e nystøj (Østerbyvej 10) Han handlede med heste og flyttede til Lysabild, og blev som hestehandler kendt af mange.

Daglejer og hestebud

(Per Pæsen)

Omkr. 1918 købte Ellen og Chresten Skovmand. Skovmand var postbud dertil hoseriejer og rugeri og biavl. Han byggede hønsehuse - også her syd for vejen. Ellen døde 1956 og Chresten Skovmand 1966. Hønsene er nu udskiftet med turister. Huset ejes nu af Annelise Algemade og udlejes til turister.

Så går vi hen til gammel Mathies (Flejmose 98)
" E bynne de klawe å klawe sej, æ mest min hile besætning o jen nat, å æ kael endno " Da var hans kaniner døde og et får gået i en tørvegrav.

Vi drenge ville gerne ind til ham, han havde mange gamle geværer, en snakmaskine, billeder på vægen af konger og kejsere og det bedste, vi måtte skyde med hans luftbøsse.

Men hans stolthed var hans lille pony, der stod i halvtaget, hvør der nu er garage, så var han så sjov at høre på fordi han læspede, men der var også plads til ham i landsbyen. Før ham har der levet Wolf'er i huset. Omkr. 1840 var det Hans Wolfs, da boede også en datter og svigersøn fisker Chresten Jørgensen hos dem.

Omkr. 1890 var det en søn chr. Wolf og familie, han var daglejer men købte vistnok også ben og klude, folk kaldte den bestilling for en påltmånd. Det var i hvert fald genbrug.

Vi har sagt farvel til gl. Mathies / så blev det bibliotekar Mømsens - lektor Petersens og nu Reimers, alle fra Flensborg. Hvad det gamle hus alt kunne fortælle.

Længere henad ved flejmoserende boede fisker Hans Spieker, hans hus forsvandt i stormfloden. Hans far Math. Spieker var bådskipper.

(Anne og Peter Schmidt)

X) Anne og Peter Schmidt, bødker skrevet fra 1938 lig 1948 da de kom til Caroline Spieker

(Caroline Amaliehemmet)

Østerbyvej: (Østerbyvej) #1 Nystaden opført efter 1872.

Iver Jensen var bødker, og byggede i Nystaden, han solgte huset til sin søn-
 #17 datter gift med Hans Moos, efter deres død solgtes huset til Christine og
 Christian Wolf fra Nymarksgård, og efter deres død #2 til kaptajn Sørensen.

2. Hjorts hus ejedes i 2 generationer af henholdsvis Jørgen og Niels Jørgen-
 sen, de var karetmagere, her begyndte den første telefoncentral i Østerby
 #15 først i tyverne, den flyttedes dog i 1928 til det nu Jens Skovmand tilhø-
 rende hus på hjørnet, og hjuleriet overtoges af Christian Berg, og senere
 af Jacob Boysen, der dog flyttede på den anden side af vejen, og solgte hu-
 set som bolig. #3

3. I Nis Vortmans boede oprindelig Mathias Spikke, og senere hans svigersøn
 Hans Rasmussen, det var her der var barnedåb i 1883, og gæsterne fra Hørup
 #13 sogn druknede på hjemvejen, da færgebåden kæntrede, hvoved 9 personer om-
 kom. Ved den store påfølgende begravelse på Hørup kirkegård medvirkede
 præsterne Bernth Kegnæs, og Svendsen Hørup,

4. Kammeraternes hjælpefonds hus var beboet af Hans Mathiesen Spikker fra
 #6 omkring 1860, og fra sidst i firserne af Hans Frederik Jacobsen og hustru,
 de havde 12 børn i det forholdsvis lille hus.

5. Peter Dams hus ejedes i mange år af Andreas Peter Hansen fra Lille-
 #4 kobbelt gift med en datter af lærer Marcussen i Bredsten lærer der fra 1842
 -1880. #4 (Lillekobbelt)

6. Christian Esbensens hus ejedes af Knudsen, og senere fra omkring århundre-
 #6 deskiftet af mutter Hoppe indtil hun i 1920 solgte det til Christian Es-
 bensen, der var landpost, og skatterådsmedlem i mange år.

(Jørgen Svarrer)

#1 Jørgen Svarrer byggede efter stemfaderen

(Marie og Peter Nicolaisen) - Christen og Kathr. Gottfredsen)

#2 Marie og Peter Nicolaisen - Christen og Kathr. Gottfredsen
 - Verner Jensen (Verner Jensen)

#3 Albert og Marie Jessen har boet der efter Boysen og
 Bjarne og Anna Hansen (Bjarne og Anna Hansen)
 (Albert og Maire Jessen) (Boysen)

#4 Derefter Otto Petersen / Søborg tysker roklub - sø
 Lucie og Peter Damm #5 Fiske Peter (Fiske Peter)

(Lucie og Peter Damm)

Gunnar Grønborgs hus.

Huset er bygget omkring år 1800^{1888 2} som aftægtshus til Peter Andersens gård. Det er bygget på gårdens grund med følgende ejere:

1. Hans Christian Iversen søn af parcelist Peter Iversen Grønmark gift med Kirstine Marie Peters datter af bmd. Peter C. Iversen Skovby, de flyttede ned i huset år 1829, da de afstod gården til sønnen Christian Iversen, men han døde allerede i 1838, hvorfor næste ejer af huset blev hans enkes mand
2. Hans Kromand gift med Anne Margrethe. De boede i huset på aftægt fra 1858, sønnen af første ægteskab Christian Iversen solgte gården til Peter Andersen sen, og byggede Jørgen Jacobsets hus til aftægtshus, og dermed ophørte huset med at være knyttet til Peter Andersens gård, idet det solgtes efter Hans Kromands død til muremester :
3. Christian Esbensen fra Tandslet, han drev i mange år sin murerforretning derfra, og efter hans død solgtes huset til arbejdsmand Hans Peter Lausen gift med Anna, han var født 10-6-1842, og søn af bmd. Laus Madsen Lausen og Anne Margrethe Hansen på Asmus Rigelsens gård i Sønderby. Anna var fra Krø, hun hentede tidt sin mand, når han var på arbejde på gårdene, da han var mørkerød, og ikke ret godt turde gå alene, de havde ingen børn.
4. Jørgen Nicolai Jørgensen gift med Anne Margrethe Hansen fra Lindely i Lillekobbøl, hun var datter af kommuneforstander og parcelist Christen Hansen og Mette Cathrine Møller dersteds. De havde ingen børn og købte først huset på deres ældre dage, og efter deres død solgtes huset i 1930 til Kegnæs sogns sygekasse, som brugte det til bolig for sygeplejerskene Agnes Andersen og frøken Thomsen. Da sygeplejen blev sammenlagt med vore nabokommuner solgtes huset i 1960 til Kegnæs kommune. Jeg vil tro, at huset er opført som bindingsværksbygning, men i muremester Esbensen's tid er forsynet med brandtmur.